

על שלושה שעונים: זו העת להשתקת תקתוק השעון הבינלאומי

written by אל"מ במיל' פרופ' גבי סיבוני | 15.11.2023

המלחמה בעיצומה ונמצאת בשלבים מכריעים בצפון רצועת עזה. המתקפה הקרקעית מתקדמת מהר מהמתוכנן וצבר ההישגים מרשים ומקרר אותנו להתפרקות המערכת של חמאס בצפון הרצועה, מה שיקל על מלאכת הפירוק במרכז הרצועה ובדרומה. במקביל, גוברת והולכת הביקורת נגד ישראל בזירה הבינלאומית. זו מהודהדת על ידי התקשורת הבינלאומית ובמידה רבה, גם על ידי חלקים בתקשורת הישראלית. כך גם קצינים בכירים לשעבר הטוענים שקצב ההתקדמות איטי וישראל לא תוכל להשלים את המלאכה בעטיו של הלחץ הבינלאומי הגובר. האמירות הללו פוגעות בלכידות ובמאמץ המבצעי ומשדרות רפיון כלפי הביקורת הבינלאומית, שברור שאינה מוצדקת ואף מסייעים להדהודה ולהגברת הלחץ.

הקהילה הבינלאומית מגלה לכאורה הבנה למטרות המלחמה של ישראל ולצורך בפירוק שלטון החמאס והיכולות הצבאיות שלו. אלא שבה בעת היא מגלה רגישות מוגזמת ומוטה לסוגיית הנפגעים בצד הפלסטיני, תוך אימוץ כמעט בלתי מסויג את דיווחי משרד הבריאות בעזה, שהנם למעשה דיווחי כזב של חמאס. תכליתם של אלו לתעתע ולעצב תמונת מציאות שמטרתה לייצר לחץ באמצעות התקשורת והקהילה הבינלאומית להפסקת אש כשלכל בר דעת ברור שזו תוביל להתאוששות חמאס, בנייה מחדש של היכולות הצבאיות שלו והבטחת המשך שילטונו ברצועה. לצד אלה יש לזכור שאין ולו גורם אחד בקהילה הבינלאומית ובתקשורת הבינלאומית, המציע לישראל חלופה רלוונטית להמשך המאמץ המלחמתי להשמדת חמאס.

בעת הזו פועלים במקביל שלושה שעונים: השעון המבצעי, שעון הלגיטימציה והחוסן הפנימי ושעון הלגיטימציה הבינלאומית. באשר לשעון המבצעי, הרי שצה"ל פועל בצורה ממוקדת להשגת המטרות בתוך מרחב מורכב הרווי בתשתיות תת קרקעיות כשמחבלי החמאס עושים שימוש באוכלוסייה האזרחית, בבתי חולים, ובמתקנים הומניטריים "מוגנים" (להערכת חמאס). החמאס עושה שימוש בתשתיות תת קרקעיות מתחת לבתי חולים רבים (אם לא בכולם) כמפקדות, מרחבים לוגיסטיים, שטח אחסון ולינה, מקורות חשמל, אנרגיה ותקשורת. פינוי בתי החולים לוקח זמן, אולם צה"ל פועל בשיטתיות להגיע למצב בו יוכל להשמיד את המוקדים האלה. הפעולה של צה"ל זהירה גם מאחר וקיים חשש מתמיד שחלק מהחטופים מוחזק במרכזים אלה. שבועיים וחצי מתחילת המתקפה הקרקעית, הביאו לצה"ל הישגים כבירים. לפיכך, קשה להבין את הביקורת המושמעת נגד הקצב האיטי של המבצע. באשר לזירה הצפונית, הרי שטוב עושה צה"ל כשהוא אינו נגרר לפתוח במערכה מול חיזבאללה במקביל ללחימה בדרום ובכך מצליח למנוע פגיעה במיקוד המאמץ המבצעי בעזה. עוד יבוא הזמן להחלטה באשר לכיוון הפעולה המיטבי בצפון.

שעון הלגיטימציה והחוסן הפנימי מראה שרובו המוחלט של הציבור מבין את מטרות הממשלה ומספק לה גיבוי רחב. הפעולות הכלכליות שנקטה הממשלה משפרות את המענה למצוקת משרתי המילואים ומשפחותיהם כמו גם לעסקים שנפגעו מהמלחמה, למרות שתמיד נדרשים שיפורים נוספים והתארגנות מהירה ורלוונטית יותר. הציבור הישראלי מגלה חוסן מרשים ומספק לדרג המדיני ולצבא את כל הזמן הנדרש להשלמת המשימה. השעון במבצעי כמו שעון הלגיטימציה והחוסן הלאומי מבית מתקתקים בהלימה למטרות המלחמה ומאפשרים לצה"ל להתקדם במימוש התכנית הצבאית ואפילו בקצב מהיר מהמתוכנן ותוך מימוש הישגים מרשימים.

באשר לשעון הלגיטימציה הבינלאומית, הרי שחשוב להבין את הפער הקיים בין חובתם של מנהיגים ערבים וחלק ממנהיגי מדינות המערב לנזוף בישראל, אפילו להאשימה באגרסיביות יתר, לבין הפנמתם את העובדה שאין לישראל כל ברירה אחרת זולת השמדת החמאס, מה שמחייב את המשך הלחימה בעוצמה גבוהה ובנחישות רבה. רובם, מייחלים לניצחון ישראלי מובהק ולהתאיינותה של חמאס, אלא שהם מחויבים לקהלי הבית שלהם ולכן משלמים את מס השפתיים ההכרחי. אף לא אחד ממבקריה של ישראל מקרב המנהיגים או התקשורת הבינלאומית, אינו מסוגל להציג אלטרנטיבה לישראל. דרך פעולה אחרת, שיהיה בה כדי להבטיח את מימוש המטרה, הנתפסת, גם בעיניהם, כצודקת ביותר וכהכרחית. תקתוק שעון הלגיטימציה הבינלאומית מהודהד על ידי התקשורת הבינלאומית ועל ידי חלק מהתקשורת הישראלית וכמה מובילי דעה. הדהוד זה עלול להסיח את הדעת ואף לרפות את ידי העושים במלאכה.

ישראל אינה יכולה לסיים את המלחמה ברצועת עזה ללא מימוש מטרות המלחמה ² השמדה מוחלטת של היכולות הצבאיות והשלטוניות של חמאס והשבת החטופים. ישראל נדרשת לממש מטרה זו באופן ממוקד ולא לתת לשם דבר להסיט אותה ממנה. מאחר וישראל כבר נתונה במלחמה רב-זירתית כשהחזית הצפונית הופכת לפעילה, אלימה ומסוכנת יותר מיום ליום כשאיראן מפעילה את השליחים שלה בכל הזירות האחרות כדי לסכל את מאמצי ישראל ברצועת עזה, ישראל לא יכולה שלא להשלים את המלאכה ברצועת עזה עד תום.

תקתוק שעון הלגיטימציה הבינלאומית צורם מכפי חשיבותו וצרימתו יחד עם השיח בתקשורת הישראלית אודות לחץ הזמנים, עלול לשבש את הדעת של מקבלי ההחלטות והציבור בישראל. לכן חובה עלינו להשתיק את תקתוקו של זה ולהתעלם ממנו בכל הנוגע לתוכניות המלחמה, שעוד עלולות להתרחב גם לחזית הצפונית. ישראל צריכה להיות קשובה לתקתוקם של השעון המבצעי ושעון הלגיטימציה והחוסן מבית. רק לשני השעונים האלו יש חשיבות של ממש בכל הנוגע למימוש מטרות המלחמה ולהבטחת ביטחונה של מדינת ישראל ושגשוגה במרחב.

פורסם במערב, בתאריך 15.11.2023.